

Žraločí hledisko

ukázka

Byl obyčejný den. Tranzitní halou jižního terminálu letiště Orly v Paříži procházely sem a tam davy cestujících, někteří cílevědomě a ve spěchu, jiní unaveně, další s halasným nadšením, všichni proudili tepnami letiště jako drobné součástky nějakého obřího organismu a dodávaly mu životní energii. Stačilo chvíli je pozorovat a začali jste je vnímat jako opakující se cykly stejných procesů – chvátající pán v klobouku, tlustá dáma s kufrem na kolečkách, skupinka mladých s baťůžky, a znovu dáma s kufrem, a tak dále, individualita byla potlačena a veškeré intelektuální kapacity zúčastněných se pro tu chvíli smrskly na snahu prodat se davem a dostat se z bodu A do bodu B.

Na červených sedačkách podél prosklené stěny posedávalo pár těch, kterým se na chvíli podařilo vypadnout ze shonu a dopřát si roli diváka. Jedním z nich byl mladík lehce pomačkaného zevnějšku, něco přes dvacet, světle hnědé vlasy nejisté konzistence sčesané kolem uší dozadu, tvář velmi... průměrná a těžko zapamatovatelná. Šedé sako, na které nebyl zvyklý, měl přehozené přes opěrku sedačky, košili u krku rozepnutou a kravatu smotanou v kapse. U nohou mu postával objemnější černý kufřík.

Jmenoval se Robert Rangel a tohle byla jeho první služební cesta. Byl z ní nervózní, připadal si cizincem v tomhle světě organizovaného zmatku, kde každý očividně věděl, co má dělat, měl své místo v onom věčném organismu, který, jak to alespoň na pohled vypadalo, nebyl stařený na nejistotu nováčků.

Robert se duševně připravoval na svůj v životě druhý let letadlem. Ten první absolvoval před několika hodinami z tuřanského letiště v Brně sem do Paříže, kde měl přestoupit na další spoj zcela jiné nízkonákladové letecké společnosti a pokračovat do Londýna. Držel se obecných doporučení, že v takovém případě si má člověk vyhradit na přestup dostatek času, proto již nyní začínal čtvrtou hodinu čekání a jeho nervozita pomalu přesahovala únosnou mez.

Přitom nepatřil k nervózním lidem, spíše naopak, občas míval pocit, že i v situacích, kdy by nějaké to rozrušení mělo přijít, jeho tělo mu jaksi nedodává ty správné enzymy či hormony, nebo co to je. Byl klidný za volantem, při zkouškách, obzvláště klidný byl, když měl předstoupit před publikum a pronést nějakou řeč...

Nejsem přece studený čumák, říkal si v duchu, když jej ta myšlenka napadla. Dovedu se rozčílit a třeba při sledování fotbalu mi taky tečou nervy. Ale mám to pod kontrolou. První musí být vždycky rozum, který zanalyzuje situaci a rozhodne, jestli je vzrušení vhodné a únosné. Iracionální emoce přece ničemu neprospějí.

Nervozita dnešního večera byla bohužel velmi racionální. Na téhle cestě vůbec neměl být, byl zkrátka první na ráně, když se ukázalo, že zástupce šéfa onemocněl a někdo musí se zákazníkem v Londýně dokončit obchod. Jenže Robert nevěděl o starožitnostech prakticky nic, byl ekonom bez praxe, ve firmě pracoval přesně měsíc a pouze se vrtal v účetním programu a vyřizoval faktury. Jestli ta obchodní schůzka bude mít jakýkoliv jiný průběh než výměnu zboží za šek, bude z toho fiasko, tím si byl jistý.

Vstal a zamířil k automatu koupit si třetí kelímek kávy. Když se s horkým nápojem v dlaních nemotorně otáčel zpátky, vrazil do pána, který stál za ním, ale podařilo se mu nějakým zázrakem kávu nevybryndat.

„Promiňte,“ uklouzlo mu a než si stačil uvědomit, že musí přeladit na jiný jazyk, onen pán s úsměvem odpověděl: „Nic se nestalo.“

„Jste Čech?“ reagoval Robert neobratně a snažil se uchopit pálící kelímek nějak šikovněji.

„Ano, mám dojem, že jsme seděli ve stejném letadle.“

„Takže taky čekáte na další spoj?“ ptal se Robert, zatímco pán si kupoval kávu.

„Ano, v devatenáct třicet do Londýna.“

„Tím letím taky,“ podivil se Robert, „to je náhoda.“

„Patrně používáme stejný internetový vyhledávač.“ Pán se obrátil, kávu držel o poznání zkušeněji. „Jmenuji se Kolubík,“ dodal.

Robert se také představil a trochu nejistě si potřásl s panem Kolubíkem rukou.

Jeho nový známý vypadal asi na šedesát, měl bradku, ocelově šedé vlasy a milý, dobromyslný pohled. Posadili se do sedaček společně, oba vděční, že mohou zbytek čekání vyplnit rozhovorem, byť by šlo jen o běžné zdvořilostní tlachání.

„Letíte na prázdniny?“ otázal se pan Kolubík, přestože Robertův vzhled něčemu takovému zdaleka nenasvědčoval, ale připadalo mu to jako společensky vhodná otázka.

„Ne, letím... obchodně. Moc se na to necítím,“ dodal, protože měl pocit, že to vyznělo až moc vzletně.

„První cesta?“ odhadl pan Kolubík.

„No... Kdybych aspoň věděl, co tam mám říkat.“

„To, že nemáte zkušenosti, je vaše výhoda. Případnému neúspěchu bude každý přisuzovat mnohem menší váhu, než kdyby něco zkopal člověk zkušený, jako jsem třeba já.“

„Nějak nevím, jestli mě zrovna tohle vědomí může uklidnit...“

„No tak hlavu vzhůru, mladý muži, zážitky prožívané poprvé jsou právě ty nejintenzivnější.“

Robert by si rád na chvíli přestal připomínat intenzivnost nadcházejících zážitků, a tak se pokusil stočit řeč jinam.

„Taky letíte za obchodem?“ otázal se.

„Tak bych to neformuloval. Ve skutečnosti mířím na konferenci zabývající se etologií mořských obratlovců.“

Roberta to ani nepřekvapilo, od samého začátku tipoval pana Kolubíka na nějakého vědce.

„Etologie... to je ta věda o zkoumání chování zvířat?“ zariskoval.

„Chování, a také myšlení,“ přitakal Kolubík.

„Takže myslíte, že zvířata myslí?“

„Samozřejmě že myslí! Dnes už o tom nemůže být pochyb. Etologie, to je vlastně docela mladá věda. Ještě před nějakými sto, sto padesáti lety by vás většina odborníků rozcupovala, kdybyste začal mluvit o zvířecí osobnosti, náladách nebo dokonce neurózách... Většina významných biologů se domnívala, že zvířecí myšlení je soustava reflexů a veškerá činnost je jen reakcí na podněty, přesně podle vzorců chování, zčásti vrozených a zčásti získaných zkušeností. A vidíte dnes, píšou se knihy o osobnostech mezi šimpanzi a o jejich sociálních strukturách, stavějí se kliniky, kde se psi odvykají alkoholu a papoušci zbavují depresí...“

„To je celkem pokrok v poznání,“ snažil se dát Robert najevo zájem.

„Ano... to je jedna z možností.“

„Vážně? Tedy... jaké jsou ty další?“

„Civilizace postupuje kupředu zbesilým tempem. Myslíte, že na zvířata nemá vliv? Oceány jsou v tomto směru zdánlivě poslední nezasaženou oblastí, ale i tam má lidská činnost velké dopady.“

„Znečištění, rybolov...“ pokoušel se chytit Robert.

„A především shon moderní doby. Životní styl.“

Naděje, že by se mohl v rozhovoru neztratit, se Robertovi pomalu rozplývala.

„Takže oproti Darwinovu názoru, že člověk je vlastně zvíře, razíte antitezi, že zvíře je vlastně člověk?“ nadhodil.

„Nu a proč ne?“ reagoval Kolubík nadšeně. „To ostatně není nic nového. Vezměte si všechny možné báje a pohádky nejrůznějších národů světa, ve všech bez výjimky narazíte na mluvící zvířata a zvířata v lidské podobě. Nikdo ani nespočítá všechny ty hrdiny proměněné v lišky a medvědy a zajíce a vlky, sokoly, hady, žraloky...“

„Žraloky?“ podivil se Robert.

„Zajedťe si na Havaj. Mýtus o žraločích lidech je tam stejně vžitý jako u nás povídky o vlkodlacích. Takový tvor v lidské podobě sice většinou vykazuje odlišnosti, obvykle mívá žraločí tlamu na zádech mezi lopatkami nebo na břiše, ale jinak chodí a jedná a uvažuje stejně jako lidé.“

„To jsou ale jenom pohádky, ne?“

„Jistěže. Říkám jen tolik, že názory na zvířecí myšlení jsou vždy především poplatné době. Zde mezi námi si můžeme přiznat, že o zvířecí duši, můj milý příteli, nevíme vůbec nic.“

Pan Kolubík chvíli vzrušeně hleděl před sebe, potom se usmál a napil se kávy. Robert si vzpomněl na tu svou, ochutnal a zjistil, že je skoro studená.

Čas zbývající do odletu brzy vypršel. Robert a pan Kolubík jej strávili příjemným, byť občas z odborného hlediska ne zcela korektním rozhovorem o hierarchii ve velrybích stádech, migračních trasách tuňáků, loveckých technikách kosatek předávaných z generace na generaci, a podobných věcech, mluvil tedy hlavně pan Kolubík a Robert se snažil alespoň přizvukovat.

Když nastal čas odbavení, zamířili k letadlu spolu, po běžných zmatcích u vstupní brány se dostali do letadla a usadili se vedle sebe.

Letadlem byl stroj ATR-42, nevelký dvoumotorový letoun, do kterého se vešlo něco přes čtyřicet cestujících a nebyl ani zcela zaplněn. Vládla tu ospalá komorní atmosféra, tak odlišná od shonu tranzitní haly, jako když člověk sjede z dálnice a náhle se ocitne v lesíku u potoka. Lidé se usazovali do sedadel většinou mlčky, bavili se leda polohlasem a většina se záhy oddala klímbání nebo listování v časopisech. Ani Robert s panem Kolubíkem nebyli výjimkou, pramen jejich rozhovoru zvolna vyschl a poddali se klidu teplého zářijového večera.

Letadlo odstartovalo s půlhodinovým zpožděním a vyrazilo za zapadajícím sluncem. Brzy se ponořilo do mraků a ztratilo zemi z dohledu, náhle byl svět i se všemi jeho starostmi ještě méně reálný a atmosféra přízračnější, snově neskutečná, nabízející uvolnění od všech malicherností tam dole.

Let neměl trvat víc než hodinu a těžko říct, co se nepovedlo. Náhle však cosi otráslu poklidnou atmosférou, a to doslova. Celé tělo letadla sebou asi po tři vteřiny ostře zavibrovalo a podle signálu ze žaludku Robert odhadoval, že se propadlo o pořádný kus dolů.

Cestující se probrali, ale nezdálo se, že by se někdo chystal panikařit, tedy až do chvíle, než se z reproduktoru ozval hlas jednoho z pilotů, který oznámil anglicky: „Vážení cestující, máme malé technické obtíže. Zůstaňte prosím na svých místech a připoutejte se.“

A pak ještě jednou totéž francouzsky.

Z různých stran se začaly ozývat vzrušené reakce v několika jazycích, nikdo ovšem zatím netušil, co se děje, a převládal názor, že jde jistě jen o nějakou drobnost. Pocit, vznášející se ve vzduchu, však s původním poklidem již neměl nic společného.

Letuška, jediný člen personálu, uklidňovala kohosi v zadní části letadla, její hlas nezněl moc jistě, ale zatím se držela. Robert chvíli zápasil s bezpečnostním pásem a cítil se přitom... zcela klidný. I ve chvíli, kdy jeden z pasažérů sedící u křídla upozornil, že z motoru se kouří.

„Tohle se mi nestává,“ pravil Robert k panu Kolubíkovi, který trochu křečovitě seděl vedle, kostnaté prsty zabořené do látky kalhot na kolenou.

„Nové zážitky působí intenzivněji,“ odvětil vědec zastřeným hlasem.

„Bude z toho nějaká prkotina. Dejte na mě, já nikdy nejsem u ničeho závažného.“

„Ovšem. Člověk si vždycky říká, že jemu se to stát nemůže...“

„Jenže u mě je to ještě něco víc. Jestli někteří lidé přitahují katastrofy, tak já jsem právě na opačném konci. Mně se vždycky všechno vyhne.“

„Třeba vám chce prozřetelnost něco naznačit...“

Znovu se ozval hlas pilota:

„Budeme nuceni nouzově přistát na moři. Oblékněte si záchranné vesty, které najdete v červeně označené přihrádce pod sedadlem.“

Robert musel uhnout před vyčítavým pohledem pana Kolubíka.

„Že jste si ale vybral den pro porušení svého nevzrušivého životního stylu.“

„Já fakt nevím, co se stalo,“ divil se Robert. Cítil, že panika stále nepřichází, až mu to bylo skoro hloupé. Připadal si jako řidič na večírku.

„Aspoň, že jsme nad mořem,“ pravil pan Kolubík. „Dopadneme do měkkého.“

„Pitomej článek,“ utrousil Robert.

„Co prosím?“

„Ale, jeden článek, co jsem kdysi četl. O leteckých haváriích. Mluvilo se tam o nouzovém přistání na moři.“

„Chcete říct... že je to horší než nad zemí?“

„Trochu jo, jo. Trochu. Vlastně o dost horší.“

„Aha, to jsem nevěděl.“

Letadlo sebou znovu otráslu a vzápětí vypadl i druhý motor. Rozhostilo se zvláštní ticho. Za okny se míhaly mraky, jež měly tmavě šedivou barvu, neboť poslední kousek slunce se před okamžikem ztratil za obzorem.

Pak přišel náraz.

Letadlo pláclo břichem do hladiny, odrazilo se jako žabka, ale vlny je stačily obemknout dřív, než mohlo odskočit, strhly je nosem dolů a přetrhly napůl.

Prostor cestujících v okamžiku zaplavila voda.

Robert po nárazu neztratil vědomí zcela, ale byl otřesený a skoro nic nedokázal vnímat. Měl před očima jen spoustu bublin a míhající se stíny, vír vody a jiskry promítané na sítnici. Nějak nahmatal přezku pásu a vyrazil ze sedadla, plácal kolem sebe, párkrát se praštil o něco tvrdého, pak to náhle celé skončilo a obklopila jej pouze klidná masa slané vody.

Několik dlouhých okamžiků nevěděl, co se děje, všude kolem byla tma a neměl žádné vodítko, které by mu poradilo směr k hladině. Pak mu konečně přišlo na mysl, že má kolem krku záchrannou vestu a že je možná ten pravý čas ji použít. Nahmatal pojistku a škusnul za ni.

Vesta byla silné slovo, byl to jen takový polštář, který se natáhne na krk a zapne v podpaží, ale v té chvíli to bylo jediné a nakonec vcelku dostatečné pouto se životem.

Robert prorazil hlavou hladinu a několikrát se nadechl. Smysly se mu vracely a chladný rozum se zvolna hlásil o ztracenou vládu, trochu zahanbeně nad tou trapnou indispozicí zrovna ve chvíli, kdy ho bylo nejvíc potřeba.

Rozhlížel se, ale neviděl nic. Hladina moře byla podivně mastná, zřejmě od rozlitého paliva, ale jak se zdálo, letadlo se nestačilo vznítit, alespoň odnikud nepřicházela záře šlehajících plamenů. Nebyly vidět žádné trosky, ani další cestující, nic. Robert si uvědomoval, že je to kvůli mlze, která se povaluje nad hladinou; večerní šero se zvolna měnilo v noc a mlha měla barvu popelavé vaty, tetelila se nad mořem jako nějaké plazivé zlomyslné zvíře.

Další pocit byl chlad kolem nohou. Ne jen studivý dotek vody, tohle bylo víc, jako by jej něco olizovalo, naráželo do něj mrazivými záchvěvy. Napadlo jej, že se zřejmě dostal do nějakého proudu, který jej unáší dál a dál mořem, ale nějak se mu nechtělo tím znepokojovat. Právě přežil pád letadla, to bylo samo o sobě dost na jeden večer.

Chlad a vlny a náhlé uvolnění po tom ostrém vypětí jej ukolébaly, málem by usnul. Nebyl si jistý, kolik času uplynulo, možná jen pár okamžiků, možná hodina. Náhle narazil nohou do něčeho pevného a moře jej bez varování vyhodilo na břeh.

Byl to hodně tvrdý břeh, černý kámen posetý prohlubněmi a přisedlými škeblemi, vlny do něj pěnivě narážely a vlnily porostem chaluh všude kolem, přesto bylo příjemné se jej dotýkat. Obejmout pevnou zem právě ve chvíli, kdy vám začíná docházet, že už ji patrně nikdy neuvidíte, to je pocit, jaký se nezapomíná.

Robert chvilku ležel na zádech a nechal se omývat vlnami, hleděl do oblohy, která byla sice zatažená, ale tu a tam se vrstva mraků prothávala a ukazovala hvězdy, také měsíc se na jednom místě pokoušel proniknout a dopřát zemi trochu světla. Díky tomu si mohl Robert, když se rozhlédl, uvědomit, že všude kolem, kam až mlha dovolí dohlédnout, se rozkládá moře. Seděl na ostrůvku, širokém tak nejvýš deset metrů, holém kusu skály uprostřed ničeho.

Chvíli uvažoval, jestli je příliv nebo odliv – protože jestli vrcholí odliv, má problém, zatímco v opačném případě by se časem mohla ukázat spojnice s pevninou, ale nedokázal na nic přijít. Pak uviděl nedaleko ve vodě jakousi světlejší skvrnu. Così se tam pohybovalo a čím dál na to hleděl, tím víc mu to připomínalo žlutý nafouklý polštář, stejný, jako měl dosud na krku sám.

S jistým úsilím si stáhl tu věc přes hlavu a položil ji na nejvyšší místo ostrůvku, pak tam přidal i boty a vrhl se do vln. Plaval k míhajícímu se žlutému čtverci, několikrát mu zmizel za hřebenem vlny, ale nevzdával se. Jakkoli byl spíše suchozemským tvorem, v plavání nebyl nijak špatný a dokonce se před pár lety o dovolené nechal ukecat kamarády, aby si udělali základní potápěčský kurz. Teď si za to nepřestával gratulovat, především proto, že měl díky

tomu zkušenost s nočním mořem, které v každém nováčkovi svou černou hlubokou masou probouzí bázeň.

Konečně dosáhl svého cíle a zachytil nafouknutý polštář, ze kterého trčela lidská hlava. Byla to ženská hlava, to bylo tak vše, co stačil postřehnout. Nezdála se být při vědomí, ale Robert neměl čas to blíže zkoumat – jestli nechtěl definitivně ztratit šanci nalézt zase svůj ostrůvek, musel si pospíšet.

Sevřel cíp vesty levačkou a pozpátku plaval zpět, často se otáčel, aby zkontroloval svůj jediný záchytný bod, žlutou skvrnu na vrcholu ostrůvku, a jenom se modlil, aby se měsíc neschoval zas za mraky, protože tu trochu světla nutně potřeboval.

Nakonec, ani nevěděl jak, byli zpátky na skále, mohl vytáhnout svou pasažérku na břeh a odhrnout jí vlasy z tváře. Dýchala, i když trochu přerývaně, a po chvilce otevřela oči a zmateně se rozhlížela.

„Jenom klid, už je to dobrý,“ řekl Robert.

Nereagovala, tak to zkusil anglicky.

Náhle sebou škubla a chytila jej za ruku, vykřikla něco, čemu nerozuměl, ale podle intonace mu to znělo francouzsky. To byl trochu problém, protože jeho francouzština stačila sotva na to, aby si v hospodě objednal jídlo, ale usoudil, že na velkou konverzaci to stejně není ta pravá chvíle. Pokusil se tedy vyloudit co nejpovzbudivější výraz a dát dohromady aspoň pár uklidňujících slůvek.

Dívka byla drobná, s útlými pažemi, oválnou tvář rámovaly vlasy, které za sucha mohly být střapaté, špičatý nosík jí dodával trošku dětský výraz, hnědé oči, malinko dál od sebe, byly zarudlé od slané vody.

„Co se stalo?“

„Spadli jsme,“ odpověděl Robert.

„Aha, ale... kde je letadlo?“ rozhlížela se a Robert nedokázal rozeznat, zda se jí vrací jasné vědomí, nebo naopak se jí zmocňuje šok.

„Někde...“ rozhodil rukama, „někde kolem.“

„To přece... není možné.“

„Jo, to jsem si taky myslel. Hned jsem si říkal, že se mi to nejspíš jenom zdá. Jenomže na sen je tady trochu zima.“

Robert si uvědomil, že mu francouzština jde líp, než čekal. Od základní školy jí prakticky nemluvil, myslel by, že už všechno zapomněl, a najednou mu ta slovíčka vyvstávala úplně sama.

„To jsme jediní, kdo to přežil?“ tázala se dívka.

„To snad ne. Myslím, že nás odnesl proud.“

Hleděla na něj a po tváři jí stékala voda.

„Takže nás nikdy nenajdou.“

Vzal její ruce do dlaní a pohlédl jí do očí. Neviděl v nich paniku, spíše rezignovanost.

„Poslyšte... jak se vlastně jmenujete?“

„Michelle,“ pípla. „Michelle Fuchetová.“

„Já jsem Robert. Poslyšte, Michelle, tohle kolem nás je kanál La Manche. Je to nejrušnější místo v oceánu, jezdí tudy lodě křížem krážem. Kapitán letadla určitě vyslal tísňové volání, už teď je jistě záchrana na cestě. Nemáme se čeho bát.“

„Nebojím se,“ řekla.

Zvláštní, ale věřil tomu. Měla oči široce otevřené, zračila se v nich bohatá kupa emocí, ale strach tam neviděl.

„Dobře. Pomůžu vám to sundat.“

Stáhl jí záchrannou vestu přes hlavu, pak se posadil vedle ní. Moře šumělo, vlny tiše šplouchaly mezi kameny, jinak byl klid.

„Je to moc zvláštní,“ promluvila Michelle. „Jako bych měla už od rána pocit, že se něco stane. Takové divné mravenčení...“ položila si ruku na hrud'. „Cítím to i teď.“

Robert ji chtěl uklidnit, že to je nervovým vypětím, avšak zarazil se. Náhle si uvědomil, že to také cítí, vlastně už od okamžiku, kdy přistál na tomto ostrůvku – podivné brnění za hrudní kostí, neklid, který mu rozechvíval srdce. Něco se dělo.

„Myslím,“ pravila Michelle zvolna, „že bychom měli něco udělat. Ostatní cestující se teď možná topí a potřebují pomoc.“

„Ale jak byste jim chtěla pomoci?“

„Přemýšlejte! Přece vás něco napadá, ne?“

Ta chvíle se stala ještě neskutečnější. Robert si uvědomoval, že přesně ví, jak to myslí. Napadala jej spousta věcí. Například cítil, že není možné, aby se svými dvěma roky francouzštiny kdysi na základce dokázal takhle mluvit; chápal to zvláštní souznění jejich myslí, ale zároveň mu nebylo jasné, co vlastně chápe. Seděli na kusu skály obklopeni tmou, mimo svět, v šumivém tichu a zimě, neměli strach, jen obavy o osud ostatních trosečníků. Znovu měl pocit, že sní, ale tohle nemohl být sen, měl příliš jasné smysly, příliš dobře vnímal svět okolo, který byl skutečný, jakkoli neostrý se nyní zdál.

„Mohli bychom být určeni k tomu, aby...“

„Abychom je zachránili,“ doplnila Michelle. „Já tomu nerozumím o nic líp než vy...“

„Tady není čemu porozumět,“ namítl, „musíte to žít.“

Michelle stále držela jeho levačku ve svých dlaních a jak seděli vedle sebe a jejich ramena se dotýkala, cítil každý teplo toho druhého. A také chvění, které sílilo.

„Vy víte, co dělat?“ pravila Michelle.

Střelil po ní očima. Možná, že vůbec nemluví francouzsky, napadlo jej, prostě si čteme myšlenky. Je to osud, že jsme se potkali právě tady a právě teď?

„Byla jste někdy na Havaji, Michelle?“ otázal se.

Nechal ten pocit veplout do mysli a rozlít do všech koutů mozku, držel ho, hýčkal, sledoval, jak se zvětšuje. Bylo to něco, co jen z nedostatku jiných slov nazýval pocitem, možná prozření, ale to zní zas moc nabubřele.

Uslyšel, jak dívka vedle něj vykřikla.

„Vaše... vaše hlava!“

„Já vím. Pomozte mi to sundat.“

Stáhl ze sebe košili a napůl serval promáčené kalhoty a celou dobu cítil, jak ten pocit roste. Plácl sebou do vody a vše na chvíli zmizelo, celé jeho nitro se na setinu vteřiny vyprázdnilo, aby se nechalo znovu naplnit myšlenkami, pocity, vjemy, starostmi a touhami, takřka stejnými jako předtím, a přece malinko odlišnými.

Jeho tělo se proměnilo.

„Vy si vážně myslíte, že nám pomůže zrovna tohle?“ uslyšel zdálky Michellin hlas.

Byl žralokem. Věděl to, i když se nemohl vidět, cítil svou novou existenci každou buňkou těla, uvědomoval si ji a vnímal též, jak snadné je přejít z jedné podoby do druhé. Cítil oceán,

neměl už pouhých pět smyslů, přibýly mu další – rozeznání záchvěvů vody, chuť vody, kterou vnímal buňkami vzadu na hlavě, elektrické impulzy, jež viděl jako žlutavé závoje, staré reflexy, dosud nepoznané...

„Nemyslíte, že tohle je vhodnější podoba na záchranu tonoucích?“ řekl.

Vlastně to neřekl, spíš vyslovil pomocí myšlenek a drobných vodních vírků vkreslených ploutvemi do masý moře. Rybí řeč, samozřejmě.

„Hloupost,“ odvětila Michelle. Postavila se a stáhla si tričko přes hlavu. „Chceme přece vytahovat tonoucí tak, aby zůstali živí.“

Spustila šortky na zem a šípkou se vrhla do vln. Její tělo, bledé ve svitu měsíce, se proměnilo ještě v letu, ztmavlo, protáhlo se a do vody již dopadl vzrostlý delfín.

Mrskla sebou, vylétla z vody a znovu prorazila hladinu, zasmála se sloupu bublin, který jí lechtal na břicho, pak zastavila před Robertem. Obeplul ji a prohlížel si její nové tělo. Bylo to fascinující.

„Vypadáte děsivě,“ oznámila mu.

„Vy zase půvabně,“ odpověděl.

„Co bude teď?“ nadhodila.

„Myslím, že...“ Napínal sluch hlubinou. Dokázal zachytit tolik zvuků, některé byly neuvěřitelně vzdálené, přesto je dokázal rozlišit a oddělit podstatné od nepodstatných. Slyšel pohyby tisíců ryb, ale ty jej nezajímaly, byly přirozené. Jakmile však některá začala plavat nezvykle, byla zraněná nebo zesláblá, hned zvuk jejích pohybů vystoupil z davu ostatních. Ještě silnější pak byly zvuky, které do moře vůbec nepatřily, pohyby lidských paží plácajících po hladině...

„Nemohl byste zastavit?“ ozvala se Michelle, „znervózňujete mě.“

„Promiňte. Myslím, že už vím, kterým směrem to je.“

„Taky něco slyším, ale... nevím jistě. Jsou to spíš takové otřesy.“

„Protože vy delfini jste spíš na vyšší tóny.“

Michelle zapískala. „Můj sonar tak daleko nedosáhne,“ zavrtěla hlavou.

Robert kolem ní obkroužil další kruh. Nabíral nozdrami vodu a hodnotil vůně. Byla jich spousta, ale cizí pach leteckého benzínu byl nepřehlédnutelný.

„Je to určitě támhle tím směrem,“ ukázal rypcem.

Vyrazili. Michelle plula těsně pod hladinou, Robert o něco hlouběji, zvolna se vlnil ze strany na stranu a vnímal svojí postranní čarou pohyby své souputnice, která zabírala ocasem rychleji a ve vertikálním směru. Museli vypadat jako dost nesourodá dvojice.

„Někoho vidím,“ oznámila Michelle.

Vynořila se. Spatřila ženu v plovací vestě, ztuhlou hrůzou, ale při vědomí. Jedním tempem se dostala k ní.

„Už je to dobré,“ oslovila ji, „pomoc je na cestě.“

Nebyla to slova v žádném jazyce, spíše jen pocity slov, chuť myšlenek, malé záchvěvy sdílených emocí. Žena jí zřejmě rozuměla, ale nepřipouštěla si, že rozumí, bylo to příliš nemožné, příliš se vymykající zdravému rozumu.

„Támhle jsou další,“ oznámil Robert zdola a v té větě bylo i přesné určení polohy. „Měli bychom ji dostat k nim.“

„Pomohu vám,“ řekla Michelle ženě, chytila její vestu do zubů a tlačila ji před sebou. Zachráněná byla asi v příliš velkém šoku, než aby mohla nějak protestovat.

Za okamžik dorazili ke skupince dalších trosečníků, u níž již stály dva čluny a jejich reflektory zářily do noci. Několik záchranářů pomáhalo lidem na palubu. Michelle tu nechala svou pasažérku a zmizela v hloubce.

„Už je našli,“ hlásila.

„To vidím,“ odpověděl Robert. „Ale jsou tu proudy. Ostatní to mohlo zanést bůhvíkam. Potřebovali by vrtulník s pořádnými světly.“

„Anebo nás,“ opáčila.

Křižovali pak okolní moře a nacházeli další trosečníky. Dva měli rovněž nasazenou vestu a nebyl problém dovést je ke člunům, další tři však byli bez vesty a Robert je našel v hloubce bez známek života. Michelle je postupně vyzvedla k hladině, ale nevěděla, jestli mají ještě šanci.

Její činnost neušla posádkám člunů, pochvalně na ni volali a kdosi z paluby, místo aby pomáhal zraněným, si ji začal fotit.

Když poslední z bezvládných těl předala námořníkům, zajela zas dolů, otřesená tím pohledem na mrtvé či umírající – lidi, kteří ještě před hodinou seděli v letadle vedle ní, živí a zdraví.

„Jsou to všichni?“ ptala se Roberta.

„Myslím, že ano. Ale slyším ještě něco zvláštního.“

„Odkud?“

„Dole z hloubky. Ale to mi starosti nedělá.“

„A co tedy?“

Robert chvilku váhal. „Někde je tu další žralok,“ pravil pomalu. „Zatím se drží z dohledu, ale ví o nás a ví, že já o něm vím.“

„Na vás si přece netroufne,“ mínila Michelle.

„Ne. Ale na vás by mohl.“

Michelle si poprvé od své proměny uvědomila, že moře, ačkoliv je pro ni nyní domovem, má pořád svá nebezpečí.

„Myslíte, že zaútočí?“ nadhodila.

„Nevím. Nejsem si úplně jistý společenskými konvencemi a nerad bych ji urazil.“

„Jí?“

„Podívejte,“ ukázal a Michelle tím směrem, mnohem dál, než by bylo schopné dohlédnout lidské oko, spatřila černobílý obrys, zvolna se pohybující podél jejich stanoviště.

„Tu byste zvládl, ne?“ nadhodila nejistě.

„Copak nevidíte? Tohle je bílý žralok. Lidožrout, chápete? A má přes čtyři metry.“

„Vždyť vypadá úplně stejně jako vy.“

Robert si uvědomil, co ta věta znamená. Až doteď jej vlastně nenapadlo zamýšlet se nad svým druhem, ale když se to tak vezme, dává to smysl – vždyť co si většina lidí představí, když se řekne žralok? Pochopitelně velkého bílého, žraloka lidožrouta. Tvora, na něhož v těchto končinách narazíte asi se stejnou pravděpodobností jako na medvěda poblíž rekreační chaty někde v Krkonoších. Přesto tu byl, vzrostlá samice a hleděla na něj se zájmem a jasně patrnou zvědavostí. Neměl by ji zklamat.

„Zdravím tě,“ zkusil vyjádřit v rybí řeči.

Žraločice změnila směr a mírně se přiblížila.

„I já tebe,“ řekla. „Zvláštní věc, že? Viděli jste to? Spadla do vody a byla plná lidí.“

„I my jsme lidé,“ pravil Robert.

„Opravdu? Ale nevypadáte tak. Tohle lidé umí, měnit podobu?“

„Moc často ne,“ připustil.

Mohl si zatím oddechnout, protože z tónu žraločí dámy poznal, že se nechystá útočit. Zato Michelle byla polomrtvá strachy, když se k nim ten obří dravec blížil, a pach jejího strachu se rozléval vodou. To nebylo moc dobré.

„Takže vy dva jste byli také v té věci?“ otázala se žraločice a se zájmem si je prohlížela, kroužíc kolem nich v asi dvanáctimetrovém odstupu. Robert plaval v menším kruhu opačným směrem, Michelle zůstávala uprostřed a bála se pohnout.

„Přesně tak,“ odpověděl Robert. „Chtěli jsme pomoci našim přátelům.“

„Já vím, kde jsou,“ řekla náhle žraločice.

„Vážně?“ reagoval Robert nejistě.

„Viděla jsem to,“ kývala horlivě. „Pojďte za mnou.“

Přerušila kruh a zamířila do hloubky. Robert a Michelle pohlédli na sebe a pak ji následovali.

Robert odhadoval, že se mohou nacházet nějakých dvacet kilometrů od anglického pobřeží. Nevěděl nic o členitosti místního dna, ale bylo zřejmé, že tu nemůže být moc hluboko – konečně vždyť kousek odtud narazili na ostrůvek. Ve skutečnosti se tu táhl hřeben podmořského skaliska a hloubka kolísala od úplných mělčin k nějakým padesáti metrům, teprve dál od pevniny přicházel zlom a šelf se svažoval asi do sta metrů hlavního příkopu táhnoucího se celým lamanšským průlivem.

V místě, kam mířili, byla hloubka zhruba pětadvacet metrů – to nestálo za řeč, co se týkalo žraloka či delfína, ovšem bylo to podstatně víc, než kam se může bez ohrožení zdraví potopit netrénovaný člověk. Ani Robert se svým základním potápěčským výcvikem by se takhle hluboko bez instruktora neodvážil.

Pro lidský zrak tam panovala dokonalá temnota, ovšem Robert i Michelle jasně rozeznávali stín, který tam rušivě trčel ze dna. Byl to ocas jejich letadla, rozervalo se na několik kusů a tohle byla jedna část. Stoupal z ní tenoučký pramínek bublin.

„Takže uvnitř je ještě vzduch!“ uvědomila si Michelle.

Zamířila k dolnímu konci, kde se dříve ocasní část napojovala na zbytek trupu, kruhové ústí tam bylo zčásti zabořené do bahna, ale jak se torzo naklánělo, vytvářela se asi půlmetrová škvíra. Za ní se zvedal válcovitý prostor s poničenými sedadly, plovajícími kusy papíru, rozházenými zavazadly a atmosférou zkázy.

Opatrně proplouvala vzhůru, sedadla kolem trčela z temnoty jako zuby nějakého prehistorického krokodýla. Po chvíli spatřila první mrtvé tělo, dosud visící v pásech. Následovala další.

Náhle a bez varování narazila na hladinu a ocitla se ve vzduchové kapse, která tu zabírala posledních pár metrů prostoru pod ocasem. Vynořila hlavu z vody a v té chvíli zaslechla vzlykání.

Bylo tu mnohem více světla, svítila tu jedna baterka namířená do stropu; třásla se, protože v ruce ji držela letuška, která seděla skrčená na opěradle jednoho ze sedadel. Vinula se k ní asi dvanáctiletá dívka a otřásala se pláčem, pak tu byl ještě jeden starší pán s ošklivou boulí na čele.

„Co je to?“ promluvil, neboť si všiml Michellina příchodu.

Michelle odpověděla v delfíní řeči, znělo to jako pískání a cvakání, ve kterém se skrývala slova povzbuzení, kterým ti tři rozuměli, přestože kdyby to měli přiznat, nevěděli by, jak to vysvětlit, protože žádná skutečná slova nebyla slyšet.

„Zvláštní,“ pravila žraločice, sotva Michelle zmizela pod letadlem. „Ona je opravdu člověk?“

„Ano. Já i ona jsme lidé. Proměnili jsme se, ani pořádně nevím jak.“

„Mrzí mě, že jí se to nepovedlo, ale třeba to půjde ještě napravit.“

„Jak to myslíš?“

„No...“ žraločice vypadala vážně na rozpacích. „Neříkej jí, že jsem si všimla, ale ona vypadá... docela jako delfin,“ vyslovila s despektem.

„Aha, tedy... co se dá dělat, že.“

„Nechtěla bych ji urazit.“

„Neboj, neřeknu jí o tom.“

To už se Michelle zas objevila u paty vraku.

„Tam uvnitř jsou ještě tři živí lidé,“ hlásila.

„Věděl jsem, že tu něco je,“ dumal Robert. „ale já jsem je přes ty zdi neslyšel a neviděl jsem ani jejich elektrické pole, takže...“

„Musíme je dostat nahoru!“

„Jen opatrně,“ brzdil ji Robert. „Jestli nechceme, aby zemřeli na barotrauma nebo dekompresní šok, nemůžeme je jen tak vytáhnout nahoru. Musejí stoupat pomalu a s přestávkami.“

„Ale jak to chcete udělat, aby se neutopili?“

Žraločice se mezitím odpoutala a klesla až k ocasu letadla. Jemně šťouchla rypcem do jednoho z ocasních křídel.

„Nevypadá to tak těžké,“ prohlásila.

Robert se po ní překvapeně ohlédl.

„Ty myslíš... vytáhnout celý ten vrak?“

V duchu zkoušel počítat, kolik taková věc může vážit, ale nedobral se žádnému výsledku. Jistě několik tun, ale několik tun ve vodě je něco jiného než na souši, navíc uvnitř byla spousta vzduchu... Nezbyvalo, než to vyzkoušet.

Zamířil ke druhému stabilizátoru a chytil jej zespodu do tlamy, žraločice se k němu přidala a oba začali táhnout vzhůru. Mohutné údery jejich ocasů rozvířily vodu, v letadle to skřípalo, ale tohle bylo nad jejich síly. Možná by s letadlem dokázali pohnout, ale vyzvednout je nad hladinu bylo nemožné.

„No, za pokus to stálo,“ zhodnotil Robert zadýchaně.

„Ale špatný nápad to nebyl,“ uvažovala Michelle. „Kdybychom dokázali vytvořit něco jako potápěčský zvon...“

„Támhle jsou další trosky,“ ukázala jejich žraločí společnice.

Vydali se podél dna a nacházeli další kusy trupu letadla a vnitřního vybavení, rozházené a zapadené v kalu. Nic však nebylo dostatečně velké nebo nemělo správný tvar, aby jim to mohlo pomoci. Už to skoro chtěli vzdát, ale náhle se před nimi objevila prohlubeň s několika krabicemi, které patrně vypadly ze zavazadlového prostoru.

„Zdá se mi to, nebo taky vidíte to, co já?“ pravila Michelle.

„Nějací lidé,“ odvětila žraločice. „A koupou se.“

Robert se sklonil k obrázku na krabici, který ji tak zaujal.

„Bazén,“ pronesl nevěřičně. „Nafukovací bazén. Objednal si ho nějaký Francis Greenlay z Aloa Street,“ přečetl ze štítku.

Michelle strčila nosem do krabice, chytila jeden roh do zubů a pokusila se ji otevřít. Robert jí pomohl a po pár neúspěšných pokusech se jim podařilo vytáhnout složený kus pevné modré plachty.

„Zkusíme ho roztáhnout, ale ať ho nepotrháte,“ rozkázala Michelle.

Byla z toho nakonec taková nevzhledná zmuchlanost, ale vypadalo to, že bazén je dost široký, aby se pod něj tři lidé vešli.

„Ale jak ho nafoukneme?“ tázal se Robert.

„To už nech na mně,“ odvětila Michelle, zajela pod bazén a vypustila ze svých plic většinu vzduchu. Slil se do několika větších bublin a zůstal držet pod plachtou.

Vyrazila zpátky k hladině, s prázdnými plicemi to šlo ztuha, ale z této hloubky to nebyl problém. Několikrát se nadechla a vydechla a s plnými plicemi zamířila zas dolů. Takhle to zopakovala asi desetkrát, bazén se zvolna plnil vzduchem, až nebylo snadné jej udržet, i když oba žraloci dělali, co mohli. Přidržovali jej za okraje, stažený do tvaru padáku, opatrně, aby vzácny vzduch neunikal a ještě aby při tom aspoň trochu zvládali promývat vodou vlastní žaberní štěrbinu. Byla by ironie utopit se zrovna při stavbě kyslíkového deštníku.

Konečně byla Michelle spokojená. Žraloci během plnění dostrkali bazén až těsně k letadlu, takže nyní mohla začít záchranná akce.

Delfínka znovu proplula letadlem a vynořila se ve vzduchové kapse.

„Dostanu vás ven,“ oznámila, „ale musíte mi věřit.“

Letuška se chvěla, držela baterku křečovitě oběma rukama a šeptala něco ve smyslu: „Já nechci umřít.“

„Neumřete,“ pravila Michelle rozhodně, „ale musíte se teď sebrat.“

„Myslím, že nám chce něco říct,“ ozval se pán s rozbitou hlavou.

„Heleďte, já dobře vím, že mi rozumíte,“ zlobila se Michelle, „tak si to koukejte připustit. Tohle není halucinace, ani jste se nezbláznili, jsem tady, abych vás dostala ven. Nemohla bys mi věřit aspoň ty?“ obrátila se na dívku, která již přestala plakat a nyní na ni upřeně koukala široce otevřenýma očima.

„Já jí... rozumím,“ zašeptala.

„No sláva.“

„Musíme jít za ní.“

Letuška se pokusila vzepřít. „Ne, ne... musíme zůstat tady, oni nás najdou...“

To už ale dívka spustila nohy do vody a skočila dolů. Michelle ji podepřela.

„Chyť se mě za ploutev a ničeho se neboj.“

Propluli společně tělem vraku a protáhli se škvírou u dna. Zamířili přímo pod bazén, dívka se nadechla sporé zásoby vzduchu, ale celá se třásla, zčásti jistě zimou, ale byla v tom i hrůza z té temnoty, která ji obklopovala.

„Neměj strach,“ utěšovala ji Michelle, „já se vrátím pro ostatní a pak vás dostaneme ven.“

„Můžeš se přidržet mě,“ ozval se Robert a nabídl jí svou prsní ploutev.

„Děkuji,“ dokázala jen vyslovit a chytila se jeho ploutve takovou silou, až měl strach, že se pořeže o jeho ostré šupiny.

„Tohle je šílené,“ vyrazila letuška, když se Michelle vrátila. Ale poslušně za ní skočila do vody.

„Už jste někdy byla v takovéhle situaci?“ opáčila delfínka. „Tak jak můžete vědět, co je normální a co ne?“

Konečně byli všichni tři pod zvonem a začali zvolna stoupat k hladině. Byl to obtížný výstup, žraloci museli udržovat bazén rovnoměrně, vzduch byl neposednější než rtuť a stále se snažil vyklouznout. Navíc ještě museli postrkovat zesláblé pasažéry a hlídat, aby je neztratili. Robert jim neustále opakoval, že nesmějí zadržovat dech a měli by dýchat mělce a rovnoměrně, bedlivě hlídal rychlost, jíž postupují, a snažil se dodržovat správné dekompresní pauzy, aspoň jak to byl schopen odhadnout.

Michelle pendlovala od hladiny k bazénu a dýchala pod příkrov plachty další doušky vzduchu. Upřímně řečeno, asi byste dobrovolně nechtěli dýchat vzduch, který už byl jednou v plicích delfína, ale v takové situaci, kdy vám zbývá jen pár hltů kyslíku, než vás pohltí mořská hlubina, jdou takové podružnosti stranou.

Výstup nakonec trval nějakých dvacet minut, ale pro všechny zúčastněné to bylo právě tak akorát. Michelle byla zadýchaná, jako by právě pusou nafoukla pneumatiku auta, Robert i žraločiče padali vyčerpáním a trio zachráněných se taktak drželo nad vodou. Bazén ležel zplihle na hladině a díky posledním zbytkům vzduchu se jej mohli přidržovat, ale nebyla to moc stabilní opora.

Sotva Michelle trochu popadla dech, zamířila ke člunům záchranářů. Jeden již vyrazil k přístavu odvézt zachráněné, ale druhý dál křížoval hladinu a hledal případné další přeživší, přidalo se i několik menších plavidel a jeden vrtulník, takže si delfínky vyskakující z vody brzy všimli. Dovedla je k trojici trosečníků a zmizela v hloubce.

„Takže,“ nadhodil Robert, „co uděláme teď? Proměním se a necháme se taky zachránit?“

„Nevím, jak vy,“ odvětila Michelle, „ale já bych se raději vrátila pro šaty.“

Zamířili tedy ke svému ostrůvku, jejich žraločí společnice je doprovodila.

„Trochu se bojím,“ říkala Michelle. „Myslíte, že se nám podaří proměnit zpátky?“

„Doufám, že ano. Vám by vadilo zůstat nadosmrti delfínem?“

„Ještě jsem nad tím nepřemýšlela, ale trochu asi ano.“

Nakonec to byly plané obavy, ten pocit se dostavil bez nejmenší námahy, známé brnění v hrudníku a otevření myšlenek... Stačilo vyvolat si tu vzpomínku a tělo se poslušně proměnilo, nebylo na tom nic divného ani složitého. Jako vracet se domů.

Robert a Michelle se vynořili z vody, oba docela nazí, jejich prádlo proměnu zjevně nepřežilo a teď už plavalo bůhvíkde. Honem chvátali posbírat několik svých svršků, které tu zanechali. Žraločiče je pozorovala s hlavou vystrčenou z vody.

„No tedy,“ řekla uznale, „tohle je vážně pěkný trik.“

„Můžeme s tebou mluvit i v lidské podobě,“ uvědomil si Robert s mírným údivem.

„Zřejmě stačí jen zjistit, jak na to,“ mínila Michelle.

„Asi. Ráda jsem vás poznala.“

„Ještě jedna věc,“ zastavil ji Robert. „Chtěl jsem jen říct, abys věděla, že ne všichni lidé jsou jako my. Uděláš dobře, když se před ostatními budeš mít na pozoru.“

„Ano, ovšem. Já chtěla zrovna říct něco podobného.“

„Aha, dobrá. Takže sbohem.“

„A díky,“ zamávala jí Michelle, žraločiče naposled mávla ocasem a byla pryč.

Našli je zanedlouho. Záchranáři je vytáhli na palubu, dali jim deky a čaj, doktor je prohlížel a všichni se chovali velmi ohleduplně. Když se pak v malém člunu dostali na břeh, hned se na ně vrhl hlouček novinářů, ale nedostal se až k nim, naložili je do připravené sanitky a odvezli do nemocnice. Robert se podvolil únavě, nechal se odvést na pokoj a zbytek noci prospal.

Když mu ráno pohledná anglická sestřička přinesla snídani, ještě napůl spal. Události včerejška mu víc a víc připadaly jako sen, ovšem v hloubi duše zůstával střípek jistoty, že to žádný sen nebyl.

Rozhlédl se, byl na pokoji s dalšími pěti muži z letadla, některé si pamatoval.

„Sestro,“ oslovil šeptem dívku, „jaký je stav? Kolik nás přežilo?“

Mírně se usmála, ale bylo zřejmé, že právě tohle je informace, kterou má zakázáno pacientům dát.

„Zatím nic přesného nevíme. Ale všechno bude v pořádku.“

„Slečna Fuchetová,“ řekl, „taky byla v letadle, zachránili nás spolu. Michelle Fuchetová. Můžete mi říct, jak jí je?“

„Zeptám se,“ slíbila sestra a odcupitala.

Poté se v pokoji vystřídal několik doktorů a prohlíželi pacienty, i když zde byli zřejmě soustředěni ti, kteří vyvázli bez větších zranění, jen dva měli lehký otřes mozku. Robert se znovu ptal po Michelle, nějaký pán se zase zoufale tázal, co je s jeho ženou, i další měli v letadle příbuzné nebo známé, ale všichni byli ujistěni, že je všechno v pořádku, a víc se nedozvěděli.

Teprve později se zmatek trochu uklidnil a pacienti, kteří nebyli zranění, se mohli setkat se svými příbuznými v místnosti pro návštěvy. Robert tam našel Michelle v županu a trepkách, se suchými vlasy ji skoro nepoznal. Opravdu je měla střapaté, světlejší, než si pamatoval.

Letmo se pozdravili, pak nechali za sebou všechny výkřiky šťastných shledání a zamířili na nemocniční zahradu. Byl teplý den, vzduch byl čistý a voněl babím létem.

Kráčeli chodníčkem lemovaným řadou javorů a z druhé strany živým plotem, a mlčeli. Bylo těžké začít něco říkat.

„Víte už, co se vlastně stalo?“ rozsekl to konečně Robert.

„Zachytila jsem zprávy v televizi,“ odvětila Michelle. „Nikdo zatím nic neví.“

„A kolik... kolik je mrtvých?“

„Prý čtyři. A další tři se pohřešují. Zachránilo se jednatřicet lidí. Říkají, že vzhledem k okolnostem je to úspěch.“

„Asi se hodně mluví o vás, co?“

„Myslíte o zázračném delfinovi, který zachraňoval tonoucí? Řekla bych, že to bude spíš sousto pro bulvár.“

„Zázračných žraloků si asi nikdo nevšiml...“

„To víte, žraloky si se zachraňováním nikdo moc nespojuje.“

Chvíli zas kráčeli mlčky. Míjeli lavičky, občas na nich seděl nějaký pacient, vychutnával čerstvý vzduch nebo potají kouřil.

„Promiňte, Michelle,“ začal zas Robert, „nevím, jak je to ve Francii, ale podle českých společenských konvencí když se dva lidé společně promění v mořské tvory, je to vhodná záminka k tykání.“

„Musela bych to ověřit, ale myslím, že u nás to bude podobně.“ Usmála se a podala mu ruku. „Ahoj,“ řekla.

„Ahoj.“

„Takže ty jsi z Česka?“

„Ano, znáš to tam?“

Zavrtěla hlavou. „Myslela jsem předtím, že jsi Němec nebo tak něco.“

„Celou dobu mluvím česky. Pokoušel jsem se ze začátku o francouzštinu, ale umím sotva pár slůvek.“

„Já česky neumím ani slovo.“

„Stejně si rozumíme.“

„Že by telepatie?“

„Ale u jiných lidí to nefunguje. Francouzština je pro mě pořád nesrozumitelná, jenom tobě rozumím. Možná nějaké splynutí myslí.“

„Schválně zkus na něco myslet,“ navrhla Michelle, „jestli to uslyším.“

Robert zavřel oči a soustředil se.

„Něco o obědě?“ hádala Michelle.

„Myslel jsem na to, jak se to celé mohlo stát.“

„Tak už na to nemysli. Ber to, jak to je.“

„Dobře. Možná už to znovu nikdy nezažijeme.“

„To doufám,“ přikývla Michelle. Na okamžik jí tváří přelétl smutek. „Doufám.“

„Odkud vlastně jsi?“ stočil Robert rozhovor na bezpečnější kolej.

„Z Port d'Alonu. To je přístav na jižním pobřeží, vyrůstala jsem v domě u moře. Můj táta tam ještě žije. Já mám teď malý byt v Marseille.“

„A co děláš?“

„Jsem malířka,“ odvětila prostě.

„Vážně?“

„Ne, doopravdy ne. Dělam grafičku v jednom časopise, maluju jenom tak pro zábavu. Nejsem nějak slavná, budu mít teprve první výstavu.“

„To je hezký.“

„Baví mě to. Člověk se u toho nádherně uvolní. Koukáš třeba, jak loďky plují po moři a pokoušíš se to dostat na plátno, svět se ti pod rukama mění a ty se ho snažíš zmrazit v okamžiku... Sem tam dělám i nějaké ilustrace, ale jenom občas.“

„Po včerejšku máš asi dost inspirace, co?“

Michelle přikývla. „Myslím, že až se vrátím domů, praštím na týden s prací a budu jenom malovat.“

„Jo. Dobrý nápad.“

Zastavila se a upřeně na něj pohlédla. „Roberte, řekneš o tom někomu?“ otázala se tiše. „Příbuzným, přátelům, doktorovi, knězi...?“

Chvilu váhal. „Ne, myslím že ne. Ty bys chtěla, aby to někdo věděl?“

Zavrtěla hlavou. „Buďto by si všichni mysleli, že jsme cvoci, anebo by z nás byly celebrity a proměňovali bychom se před kamerami...“

„Tohle určitě není důvod, proč jsme tu schopnost získali,“ přitakal Robert.

„Já si myslím, že je to něco jako silnější pud sebezáchovy. Třeba bychom nikdy nepřišli na to, že to umíme, kdyby s námi nespadlo letadlo. A třeba je takových lidí spousta, jen to zatím nepotřebovali,“ dumala.

„Takže... je to naše malé tajemství?“ usmál se Robert.

„Musím o tom ještě přemýšlet.“

„Ano, já taky.“

Chvilí šli zas mlčky bok po boku, bylo to jako plout v oceánu...

„Vracíš se do Francie?“ otázal se po chvilce Robert.

„Ano, našla jsem si spoj na dnešní večer, jestli nás pustí. Vezmu to tentokrát radši vlakem.“

„Chápu. Ale já si zas říkám, že blesk nikdy neuhodí dvakrát na stejné místo.“

„Asi... bychom si měli dát na sebe kontakt, kdyby... kdyby něco,“ nadhodila Michelle.

Robert se musel zasmát. „Dal bych ti číslo na mobil, ale ten leží někde na dně průlivu i s mým sakem.“

„Já jen...“

Zachytil její pohled.

„Určitě za tebou přijedu,“ řekl honem. „Vyřídím jenom doma pár věcí, vezmu si volno na zotavenou, nebo na co má člověk nárok, když s ním spadne letadlo... Neboj, dorazím.“

„V Port d'Alonu je touhle dobou moc hezky. Zrají mandle...“

„To zní fajn.“

Robertovo pojednání o žralocích

Lidé si obvykle myslí, že žraloci jsou něco jako mašiny na zabíjení, výkonné stroje, které tráví veškerý čas lovem a žráním. Opak je pravdou. Fakt, že je někdo dokonale vybaven k získávání potravy, že v podstatě nemůže neuspět, když se rozhodne sežrat určitou kořist, přirozeně znamená, že takový tvor má spoustu volného času. Většinou žraloků stačí pořádně se najíst jednou za měsíc a jsou druhy, které bez obtíží vydrží bez jídla půl roku. Je tedy zřejmé, že o „stroji na žraní“, jak to nazývá Richard Dreyfuss ve filmu Čelisti, se v žádném případě nedá hovořit.

Žralok má v oceánu, kromě rizika špatného trávení, v podstatě tři možné nepřátele: většího žraloka, kosatku a člověka. Pro velkého bílého žraloka první dva body prakticky odpadají a pravděpodobnost, že by se takový pelagický, tedy po širém moři se toulající žralok setkal s člověkem, je pořád ještě dosti malá, jakkoli si můžeme nabubřele myslet, že jsme již oceán ovládli.

Člověk je pro žraloka mystickým, záhadným tvorem. Jeho schopnosti zabíjení jsou mezi obyvateli moře předmětem závistivého obdivu, s jistou nadsázkou bychom mohli říct, že člověk má v představách ryb podobnou roli, jakou my přisuzujeme právě žralokům – tedy neúnavného, supervýkonného zabijáka.

Žraloci nechovají lidi v nenávisti, jsou pro ně čímsi... nejvhodnější slovo by bylo asi inspirací. Pokud už jednou žralok sežere člověka, udělá to s úctou a jistým vzrušením, jako by ochutnával zakázané ovoce. Většinou však zaútočí omylem a svůj útok obvykle zastaví, když zjistí, co je jeho kořistí. Pojídání lidí se nepovažuje za slušné.

Vidíme tedy, že středobodem žraločího života není ani získávání potravy ani obrana před nepřáteli a vzhledem k jejich poměrně dlouhověkosti (některé druhy se dožívají sta i více let), není to ani pud k rozmnožování. Co tedy vlastně žraloci celé dny dělají?

Odpověď na tuto otázku není jednoduchá a patrně se ji hned tak nedozvíme. Ať již svoji pozornost obrátíme na ohromná hejna kladivounů, samotářské tygří žraloky, smečky žraloků bělavých, které se dávají dohromady a zase rozdělují podle potřeby, lenivé žraloky kobercové či jiný z desítek dalších druhů, vždycky narazíme na stejný problém – každý žralok je osobnost, individualita, a co vám řekne jeden, to druhý obratem popře.

O žraloči inteligenci platí to samé. Někteří jsou vskutku nepříjemní a jejich intelektuální kapacity nijak nevybočují z běžných představ o bezduchých, pudy ovládaných nestvůrách. Setkal jsem se ale též se samicí bílého žraloka, jejíž schopnosti abstraktního myšlení, logické dedukce a společenského vystupování byly vyšší, než jaké nalézáme u mnoha zástupců našeho vlastního druhu.

Dosud se mi nepodařilo zjistit, zda jde v jejím případě o unikátního jedince zcela se vymykajícího zbytku populace, nebo o významný vývojový trend, v každém případě to však dává velkou naději pro další výzkum.